

**Розвиток військово-спортивних багатоборств в розділі
«Бойове двоборство» в Харківському національному
університеті Повітряних Сил**

Откидач В.С., Золочевський В.В.

*Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба*

Анотація. В період участі Збройних Сил України в бойових діях, зростає тенденція до надбання навичок та вмінь військовослужбовців військово-прикладним видам спорту, а саме значну частку часу на підготовку почали приділяти увагу рукопашній підготовці та тренування стрільби в різних умовах та під дією психологічного впливу. Адже, прикладні види спорту мало розвинуті в нашій країні та мають вузьку направленість. Вивчення продуктів діяльності в професійно-прикладній фізичній підготовці показало: доступність та актуальність вивчення вже існуючих прикладних видів, близьких до вирішення проблемних питань для військовослужбовців Збройних Сил. Таким чином пріоритетним напрямком в даній сфері є військово-спортивні багатоборства.

Ключові слова: прикладні види, спорт, військовослужбовці, рукопашна підготовка, стрільба.

Вступ. «Бойове двоборство» – це прикладний вид спорту, який включає в себе наступні розділи: всестильовий бій (володіння прийомами за допомогою ударної і кидкової техніки з використанням елементів боротьби, боксу та східних єдиноборств (карате та ін.)) та стрільба (Долбышева, Колесник, & Гладенко, 2013).

Мета – вивчення стану розвитку військово-прикладних видів спорту в розділі «Бойове двоборство» в системі підготовки фізичного виховання в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

Матеріал і методи дослідження. В ході дослідження застосовувався комплекс загальнонаукових методів, серед яких аналіз літературних джерел та документів та інтернет ресурсів, метод педагогічного спостереження.

Результати дослідження. Проблема впровадження та розвитку нових видів спорту прикладної направленості в систему підготовки військовослужбовців Збройних Сил України вважається одною з основних питань. В період з 2014-2017 років в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба спостерігалась тенденція росту

впровадження військово-прикладних видів спорту, а саме «Бойове двоборство», в систему підготовки спортсменів університету. За період наполегливої праці з Всеукраїнською Федерацією військово-спортивних багатоборств під керівництвом президента федерації Зайцева С.В. (Засновник бойового багатоборства, заслужений тренер України, суддя міжнародної категорії, чорний пояс 10 дан, майстер спорту) було досягнуто та підготовлено:

- Заслужений тренер України;
- 2 майста спорту міжнародного класу;
- 10 майстрів спорту України;
- 17 кандидатів в майстри спорту України;
- 1 суддя міжнародної категорії з військово-спортивних багатоборств;
- 2 судді національної категорії з військово-спортивних багатоборств;
- 1 суддя першої категорії з військово-спортивних багатоборств;
- 15 суддів другої категорії з військово-спортивних багатоборств;
- 2 інструктора з військово-спортивних багатоборств.

Одним із головних напрямків кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Харківського національного університету Повітряних Сил є: впровадження нових військово-спортивних багатоборств в спартакіаду Збройних Сил України, підготовка кваліфікованих спортсменів, інструкторів. Кафедра фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту університету сумісно з Всеукраїнською Федерацією військово-спортивних багатоборств організували та започаткували: «Міжвідомчій турнір серед всіх військових формувань України», Чемпіонат Збройних Сил України з «Бойового двоборства», Чемпіонат України в військово-спортивних багатоборств серед допризовної молоді, що сприяє патріотичному вихованню молоді. З 2015 року збірна університету в складі збірної України приймає участь в чемпіонатах світу з військово-спортивних багатоборств в розділі «Бойове двоборство».

Основна мета діяльності організації-задоволення та захист законних соціальних, економічних, творчих, спортивних та інших спільних інтересів членів Організації та сприяння розвитку військово-спортивних багатоборств на території України, підвищенню ролі цього виду спорту у всебічному і гармонійному розвитку особистості, зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя. Військово-патріотичне виховання дітей та молоді, пропаганда здорового способу життя і сприяння підготовці молоді до служби у лавах Збройни Сил України.

Бойове двоборство включає в себе такі версії:

- Б1 – легкий контакт;
- Б2 – дозований контакт;
- Б3 – повний контакт (без ударів коліньми та ліктями);
- Б4 – повний контакт (з ударами коліньми та ліктями по корпусу);
- Б5 – демонстрація техніки самозахисту;

- Б6 – демонстраційна ката (формальних технічних комплексів).

Спортсмени, які займаються цим видом спорту, мають можливість брати участь (Кирпенко Безверхий, Корчагін, Голь, Чернявський, & Нізов, 2017; Передельський, 2010):

- у технічній поясовій атестації згідно положення відповідної міжнародної організації;

- у районних, обласних, національних, міжнародних змаганнях та отримувати відповідні спортивні розряди і звання;

- у військово-патріотичних заходах.

Правила спортивних змагань з військово-спортивних багатоборств затверджені Наказом від 22.04.2014 №1283 Міністерства молоді і спорту. Спортивні звання та розряди з військово-спортивних багатоборств присвоюються відповідно до Наказу №1305 Міністерства молоді і спорту України від 24.04.2014 року «Про затвердження Кваліфікаційних вимог та вимог Єдиної спортивної класифікації України з не олімпійських видів спорту» (Ромачук, & Приступа, 2012; Тихонова, & Градусов, 2014).

Одним із напрямків впровадження «Бойового двоборства» в спартакіаду Збройних Сил України є те, що жоден із органів Збройних Сил України на даний час не має законного присвоєння класифікацій, звань і спортивних розрядів з прикладних видів спорту, а тим паче з рукопашної підготовки.

Система підготовки спортсменів університету з даного виду спорту з кожним роком удосконалюється. Тренерський склад працює над систематичним відбором спортсменів в збірну університету, шляхом проведення змагань серед перших курсів, фіналісти мають змогу стати членом збірної команди. Тренування проводяться по напрямкам: ударна техніка, борцівська техніка, силова підготовка з елементами крос фіту, плавання, спеціальні вправи в басейні, гімнастика та інше.

Висновки. Виходячи з аналізу розвитку військово-прикладних видів спорту, можна підкреслити, що даний вид, який розглядався в статті є перспективним видом спорту для військовослужбовців. А саме проведення заходів, щодо подальшого розвитку військово-прикладних видів спорту буде сприяти різнобічно розвинених, фізично загартованих, технічно підготовлених військовослужбовців. Даний розділ дає змогу підготувати кваліфікованих спортсменів, інструкторів з військово-спортивних багатоборств, та підвищити рейтинг університету в цілому.

Список літератури:

Кирпенко, В. М., Безверхий, А. В., Корчагін, М. В., Голь, Р. М., Чернявський, О. А., & Нізов, Р.М. (2017). *Рукопашна підготовка : навчально-методичний посібник*. ХНУПС, Харків.

Долбышева, Н. Г., Колесник, И. А., & Гладенко, М.В. (2013). «Спортивно-технические и прикладные виды спорта как составная часть неолимпийских видов спорта в Украине». *Слобожанский научно-спортивный вестник, №4 (37)*, 20-24.

Передельский, А. А. (2010). «Методологические основы и принципы экстремальных и прикладных видов спортивной деятельности». *Теория и практика прикладных и экспериментальных видов спорта*, №1(20), 71 – 73.

Ромачук, С., & Приступа, Є., (2012). «Військові багатоборства та військово-прикладні види спорту в системі підготовки фахівців Збройних Сил України». *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*, №5, 223-230.

Тихонова, Н. В., & Градусов, В. А. (2014). «Состояние развития спортивно-технических и прикладных видов спорта в физкультурно-спортивных организациях Украины». *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, №10, 52-56.

Відомості про авторів:

Откидач Владислав Сергійович –

викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту

<https://orcid.org/0000-0002-3859-0128>

boboklass@ukr.net

Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Золочевський Віталій Вікторович –

кандидат педагогічних наук, доцент, викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту

zol_v_v@ukr.net

Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Надійшла до редакції 03.01.2018 р.